

Суми

Суми розкинулись на берегах тихоплинного Псла, що стрічкою перетинає місто. Його обличчя нині визначають риси сучасного пейзажу – промислові підприємства, крани над новобудовами, висотні будинки. Усе це вдало поєднується з архітектурними пам'ятками минулих епох.

Навесні і влітку місто прибирається в пишні зелені шати. Задаровуючи, ваблять різноманітною веселкою квіти на газонах і клумбах у парках і скверах, просто на вулицях. Скромні братки й нагідки поруч з розкішними трояндами, а трохи пізніше зацвітають різнобарвні айстри, жоржини, канни. Не встигнуть погаснути на центральних вулицях білі строгі свічі каштанів, а вже розливається запах молодого липи. Гарні суми й восени, коли дерева загоряються багрянцем, вкриваються позолотою, на тлі якої яскраво полум'яніють яскраві кетяги горобини.

В умовах соціалізму невідомо змінилося обличчя міста. З'явилися нові вулиці, цілі райони. Нині центром міста стала площа Леніна з будинком обласних організацій і висотним готелем.

Одна з головних магістралей міста – проспект Карла Маркса, що зв'язує центр із залізничним вокзалом. Вдале поєднання будинків різної висоти створює цікавий архітектурний ансамбль. Добре вписується в загальний вигляд проспекту, відступивши трохи від його основної лінії, широкоформатний кінотеатр «Дружба».

Продовжують збудовуватися Кіровський, Харківський, Курський мікрорайони. Все більше сумчан одержують впорядковані квартири у нових будинках. Житлова площа міста становить понад 3 мільйони квадратних метрів.

Прекрасним подарунком є новий театр драми та музичної комедії імені М.С. Щепкіна.

На Червоногвардійській вулиці виріс Будинок зв'язку, на вулиці Леніна – Будинок телерадіокомітету. На привокзальній площі споруджено новий залізничний вокзал. Побудовані також Центральний будинок побуту і торгівельний центр. Зводяться учбові корпуси філіалу Харківського політехнічного інституту.

Нині Суми – місто машинобудівників і хіміків, будівельників і текстильників, приладобудівельників і цукровиків, вчених і студентів.

Найрізноманітнішу продукцію випускають сумські промислові підприємства. Це комплексні технологічні лінії підприємств по виробництву мінеральних добрив і потужні компресори, центрифуги, насоси для теплових та атомних електростанцій і магістральних нафтопроводів, електронні мікроскопи, будівельні матеріали та багато іншої продукції.

Економіка Сум – складова частина єдиного народногосподарського комплексу країни – пов'язана не тільки з українськими, а й зарубіжними підприємствами. Так, виробниче об'єднання «Хімпром» одержує матеріали й сировину з Болгарії, Німеччини, Польщі. Продукція експортується у Польщу, Німеччину, Болгарію, Францію, Італію, на Кубу.

Майже з чотирма тисячами підприємств підтримує ділові зв'язки машинобудівне виробниче об'єднання імені Фрунзе.

Суми нині знають по всій країні й за рубежом, добру славу здобуло місто своїми хімічними виробами, машинами, приладами.

А спочатку це було невелике повітове містечко. З історією міста можна ознайомитися, завітавши до краєзнавчого музею, розташованого на вулиці Кірова. До революції тут містилося повітове земство. 1905 року будинок перетворився на революційний бойовий штаб. З його балкону виступали промовці від місцевої організації. У тому ж році тут зібралися делегати з'їзду семи повітів і оголосили у своїй ухвалі царський уряд «поза законом».

У цьому будинку бували різні письменники Чехов, Короленко, Купрін, композитор Чайковський. У залі будинку виступали Карпенко – Карий, М.Кропивницький, М.Садовський та інші.

Знайомлячись із розділом експозиції, присвяченим далекій історії, відвідувачі дізнаються, що поселення яке поклало початок нинішнім Сумам, було засноване в середині в середині 17 століття з Правобережної України. І тепер у багатьох місцях Сум сучасність йде

поруч з історією: подекуди видно залишки колишнього перекопу, зробленого для захисту міста – фортеці від наскоків ворогів – заброд.

У той час у Сумах досить інтенсивно розвивалися ремесла – чоботарське, кравецьке, ковальське, гончарське, ткацьке. Звідси й назви вулиць, що збереглися донині, - Гончарна, Кузнечна.

У 17 столітті Суми відігравали важливу роль форпоста в захисті російських земель від іноземної агресії, зокрема навали ординців. Важливим стратегічним пунктом було місто й під час Північної війни 1700 – 1721 років. За вказівкою Пєтра Першого у грудні 1708 року було полагоджено й приведено в бойову готовність Сумську фортецю.

У 18 столітті місто стало одним з великих торговельних центрів України, славилось ярмарками, що щорічно відбувалися кілька разів на рік. Сюди привозили товари з Москви, Уралу, Тули, Волги, Дону, Константинополя.

З розвитком капіталізму у Сумах виникають промислові підприємства. Першим з них був побудований наприкінці 60-тих років 19 століття великий цукровий завод. Потребами в паливі й збутті продукції було викликано спорудження залізниці Мерефа – Люботин – Суми – Ворожба. Потім відкрилася фабрика віялок, механічні майстерні, механічний і машинобудівний заводи.

Життєвий рівень населення був надзвичайно низьким. Надто великим був контраст між життям крупних підприємців і робітничої бідноти.

У роки першої буржуазно – демократичної революції по підприємствах Сум прокотилася хвиля страйків.

Розвивалася народна освіта. У 1930 році на базі педагогічного технікуму був створений інститут соціального виховання, який у 1934 було реорганізовано в педагогічний. У жовтні 1939 року перші вистави показав обласний музично – драматичний театр імені Щепки на.

З 1939 року Суми – обласний центр. Місто швидко забудовувалося, ставало все впорядкованішим. Культурніше, змістовніше жили його мешканці. Розширювалися, освоювали нову продукцію підприємства.

Складні проблеми вітчизняного машинобудування розв'язують працівники науково – дослідних і проектних інститутів міста

Любов до праці прищеплюється змолоду. В школах висококваліфіковані педагоги дають дітям ґрунтовні знання

Місто працює. Місто вчиться. Місто відпочиває. У Сумському художньому музеї зберігаються картини відомих вітчизняних художників.

В Сумах діє широка мережа державних, профспілкових, відомчих бібліотек.

Розквітає в місті самодіяльне народне мистецтво. Далеко за межами області знають лауреатів різноманітних конкурсів.

Розвивається самодіяльне кіномистецтво.

Медичне обслуговування населення здійснюють 10 лікарень, понад 700 лікарів і 1600 спеціалістів середнього медперсоналу.

Працюють у Сумах обласне відділення спілки журналістів, обласне літературне об'єднання, видаються обласні газети.

Серця сумчан відкриті на дружбу і добро. Повнокровним, цікавим життям живе місто понад Псьом – Суми.

Суми посідають гідне місце як один з промислових, наукових і культурних центрів, місто славних традицій.

Місто казкової краси зелених парків, чудових пам'яток архітектури і світлих кварталів новобудов – такі сьогодні Суми.

В історії Сучимало героїчних сторінок. Гордий і патріотичний дух жителів з особливою силою виявився у роки Великої Вітчизняної війни.

Мальовнича краса міста, велич праці його трудівників дарують натхнення багатьом письменникам і митцям.